

BAOU
Education
for All

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

બી.એડ્. સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન (ODL)
(B.Ed. Spl. Ed)

માહિતી માર્ગદર્શન પુરોગામી

“ Cultivation
of mind
should be
the ultimate
aim of human
existence... ”

Life should be
great rather
than long... ”

आरतीरत्न

Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
14 April 1891 - 06 December 1956

॥ આ નો ભદ્રાઃ ક્રતવો યન્તુ વિશ્વતઃ ॥

‘ઉત્તમ વિચાર દરેક દિશામાંથી મને પ્રામ થાઓ’

પ્રિય,

વિદ્યાર્થી મિત્રો,

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી સાથે વિદ્યાર્થી તરીકે જોડાવા બદલ હું આપ સૌનું હાર્દિક સ્વાગત કરું છું અને શુભકામનાઓ પાઠવું છું. ગુજરાત સરકારના ભગીરથ પ્રયાસોથી ઈ.સ. ૧૯૮૪માં સ્થાપિત ગુજરાતની આ એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી પોતાની સ્થાપનાનાં રૂપ વર્ષ પૂર્ણ કરી ચૂકી છે, ત્યારે ગુજરાતનાં ખૂણે ખૂણે પહોંચી શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા એક મોટા વર્ગની શિક્ષણ પિપાસા તૃપ્ત કરી શકી છે, તે ખરેખર ગર્વની બાબત છે. સમાજના પ્રત્યેક વર્ગને શિક્ષણની સમાન તક આપી ‘સૌ ભણે, સુખ લણો !’ ના સૂત્રને ચરિતાર્થ કરીને આ યુનિવર્સિટીએ ‘ભારતરન’ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરજીને એક ઉચિત અંજલિ આપી છે. યુનિવર્સિટીની આ વિદ્યાયાત્રામાં આપ પણ સહયાત્રી થયા છો, તે બદલ અભિનંદન !

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીએ ક્રમિક રીતે નોંધપાત્ર વિકાસ સાધ્યો છે. ખૂબ નાના ભવનમાં શરૂ થયેલી આ યુનિવર્સિટી આજે ભૌતિક સુવિધાઓ અને ટેકનોલોજીઓ સુસજ્જ અધ્યતન પરિસરમાં કાર્યરત છે. સમય સાથે કદમ મિલાવીને આજે યુનિવર્સિટીએ ઓનલાઈન પ્રવેશ, કેશલેસ કેમ્પસ, વર્ષ્યુઅલ ક્લાસરૂમ વગેરે જેવા અનેક આધુનિક પ્રકલ્પો સિદ્ધ કર્યા છે. યુનિવર્સિટીના સ્ટેટ ઓફ ધ આર્ટ-ચૈતન્ય સ્ટુડિયોમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉત્તમ ગુણવત્તાના શૈક્ષણિક ઓરિયો વિજયુઅલ કાર્યક્રમનું નિર્માણ થાય છે અને તે ગુજરાત સરકારની ‘વન્દે ગુજરાત-૧૬ ચેનલ’ પરથી પ્રસારિત થાય છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા આવા શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો “સ્વાધ્યાય ટેલિવિઝન” અને “સ્વાધ્યાય રેડિଓ” ના માધ્યમથી પણ વિદ્યાર્થીઓ અને તમામ જિજ્ઞાસુઓ સુધી વેબ-કાર્સ્ટીંગ દ્વારા પહોંચાડવાની વ્યવસ્થા કરેલી છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા OMKAR (ઓપન મેટ્રિક્સ નોલેજ એડવાન્સમેન્ટ રીસોર્સ) દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને તેમની અભ્યાસસામગ્રી ઈ-કન્ટેન્ટ સ્વરૂપે પૂરી પાડેલી છે, તો OMKAR-e ના માધ્યમથી કથક, કમ્પ્યુટર, જૈનીજીભ, પ્રૂફ રીડીંગ, યોગ, નેચરેપથી, નામું વગેરે જેવા વૈવિધ્યસભર ઓનલાઈન અભ્યાસક્રમો નિઃશુલ્ક પૂર્ય પાડ્યા છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર એવું દૃઢપણે માનતા હતા કે કોઈપણ સમાજનો વિકાસ તે સમાજની મહિલાઓના વિકાસ પર નિર્ભર છે. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં મહિલાઓના અધ્યયનને પ્રોત્સાહન આપવા વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમો છે અને ઓછી ઝીથી ભાણવાની વ્યવસ્થા પણ છે. વધુમાં ખૂબ જ નજીકના ભવિષ્યમાં યુનિવર્સિટી પ્રત્યેક અભ્યાસક્રમોનું નવીનીકરણ કરવા જઈ રહી છે અને અનેક ઉપયોગી અને અધ્યતન અભ્યાસક્રમો અને વિશેષ તો નવા ઓનલાઈન અભ્યાસક્રમો પણ શરૂ કરવા જઈ રહી છે, જે ગુજરાતભરના વિદ્યાર્થીઓ માટે નવી તકો પૂરી પાડશે અને આજના પડકાચે માટે સુસજ્જ બનાવશે. યુનિવર્સિટી પોતાના પરિસરમાં પણ વિદ્યાર્થીઓ માટે અભ્યાસકેન્દ્ર શરૂ કરવા જઈ રહી છે, જ્યાં વિદ્યાર્થીઓ પ્રત્યક્ષ પરામર્શનનો અનુભવ મેળવી શકશે. યુનિવર્સિટી દ્વારા વિશિષ્ટ-દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓ માટે એક સ્પેશયલ લર્નર સેન્ટર શરૂ કરવાનું આયોજન કર્યું છે, જે એક આગવો પ્રકલ્પ છે.

આપ જ્યારે આ યુનિવર્સિટી સાથે વિદ્યાર્થીના નાતે જોડાઈ રહ્યા છો, ત્યારે આપની પાસે એ જ અપેક્ષા છે, કે આપ સૌ પ્રથમ તો દૂરવર્તી પ્રણાલિનો પરિચય મેળવો. યુનિવર્સિટીની સતત અપડેટ થતી વેબસાઈટ દ્વારા યોગ્ય માહિતી મેળવતા રહો અને યુનિવર્સિટીના કેન્દ્રો દ્વારા જે પરામર્શનની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે, તેનો વધુમાં વધુ લાભ લો. યુનિવર્સિટીએ પોતાની ક્ષિતિજોનો વિસ્તાર કરી વિદ્યાર્થીઓના વ્યક્તિત્વ વિકાસ માટે ‘તેજતૃપા’ પ્રતિભાશોધ જેવા સાંસ્કૃતિક, રમતગમત અને સાહિત્યકેન્દ્રી કાર્યક્રમો પણ શરૂ કર્યા છે. આવા કાર્યક્રમોમાં ભાગ લઈ આપ પણ પોતાની શક્તિઓને નિખારો, એવી અભ્યર્થના છે.

શિક્ષણની ગુણવત્તાને વધારવા અને શિક્ષણ પ્રદાન કરતી પ્રક્રિયાની ગુણવત્તા વધારવા શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ, નોકરીદાતાઓ તથા વિદ્યાર્થીઓ તરફથી આવતી ટિપ્પણીઓ અને સૂચના પર હું હફ્યાપૂર્વક ધ્યાન આપીશ. હું સમાજના દરેક હિસ્સેદારને આ જ્ઞાનની અવિરત યાત્રામાં સાથે જોડાવા માટે આમંત્રણ પાઠવું છું.

શુભેચ્છાઓ સહ,

ભવદીયા,

પ્રો.ડૉ. અમી ઉપાધ્યાય

કુલપતિ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

युनिवर्सिटी गीत

स्वाध्यायः परमं तपः

स्वाध्यायः परमं तपः

स्वाध्यायः परमं तपः

शिक्षण, संस्कृति, सद्भाव, दिव्यबोधनुं धाम
 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी नाम;
 सौने सौनी पांख मणे, ने सौने सौनुं आभ,
 दशे दिशामां स्मित वहे हो दशे दिशे शुभ-लाभ.

अभणा रही अज्ञानना शाने, अंधकारने पीवो ?

कहे बुद्ध आंबेडकर कहे, तुं था तारो दीवो;
 शारदीय अज्वाणा पहोंच्यां गुर्जर गामे गाम
 ध्रुव तारकनी जेम झगडे एकलव्यनी शान.

सरस्वतीना भयूर तमारे इग्निये आवी गहेके
 अंधकारने हडसेलीने उज्जासना फूल महेके;
 बंधन नहीं को स्थान समयना जवुं न घरथी दूर
 घर आवी मा हरे शारदा हैन्य तिमिरना पूर.

संस्कारोनी सुगंध महेके, मन मंदिरने धामे
 सुखनी टपाल पहोंचे सौने पोताने सरनामे;
 समाज केरे हरिये हांकी शिक्षण केरुं वहाणा,
 आवो करीये आपण सौ

भव्य राष्ट्र निर्माण...

दिव्य राष्ट्र निर्माण...

भव्य राष्ट्र निर्माण...

અનુકૂળજીવિકા

૧. આપણી યુનિવર્સિટી

- ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના
- મુદ્રા-દયાનમંત્ર : અર્થભોધ
- યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો
- યુનિવર્સિટીની વિશિષ્ટતાઓ
- લક્ષ્યાંક્રિત જનસમૂહો
- સંસ્થાકીય વહીવટી માળખું
- વિદ્યાર્થી સહાય વ્યવસ્થા

૨. સ્પેશયલ એજયુકેશન બી. એડ.

- ૨.૧ અભ્યાસક્રમનું માળખું
- ૨.૨ સંપર્ક કાર્યક્રમ
- ૨.૩ બી. એડ. સ્પેશયલ એજયુકેશન અભ્યાસક્રમ માટેની સામાન્ય સૂચના
- ૨.૪ B.Ed. Spl. Online ફોર્મ ભરવા માટેની સામાન્ય સૂચનાઓ
- ૨.૫ સ્પેશયલ એજયુકેશન બી. એડ. અભ્યાસકેન્દ્રો

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના

ગુજરાત રાજ્ય સરકાર દ્વારા દૂરદર્શિતા દાખવીને વર્ષ 1994માં રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણને શરૂ કરવા અને આગળ વધારવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યમાં ઓપન યુનિવર્સિટી સ્થાપવાનો અધિનિયમ(ACT)- ‘ગુજરાત એક્ટ નં.14’ વિધાનસભામાં પસાર કરીને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી. યુનિવર્સિટીની સ્થાપના દિ. 13 એપ્રિલ 1994ના રોજ થઈ.

મુદ્રા - ધ્યાનમંત્ર : અર્થબોધ

મુદ્રાનું **વર્તુળાકાર** સ્વરૂપ બીજ, ગર્ભિશય અથવા સૂર્યનું પ્રતીક છે; જેમાંથી સર્જનની શરૂઆત થાય છે. સમગ્ર ભાર જ્યોત-સ્વ-ઉપર છે.

સમગ્ર મુદ્રામાં એક પ્રકારની બદ્ધતા જોવા મળે છે, પણ સાથે સાથે એ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે ખુલ્લી જગ્યા ધરાવે છે. મુદ્રામાં રહેલી પ્રવાહિતા ‘પરિવર્તનશીલતા’ અને વિસ્તૃત વ્યાપ દર્શાવે છે; જે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના લક્ષ્યાં છે.

‘સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:’ - ‘સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે’ એ મુદ્રાદર્શનનો આધાર છે. આપણી પાસે રહેલાં સાધનો અને આંતરિક શક્તિઓને જીવનમાં પ્રગતિ કરવા અને ઉમદા ધ્યેયો સિદ્ધ કરવા બહાર લાવવાનાં છે.

‘સ્વાધ્યાય: પરમં તપ:’ - ‘સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે’ અને ‘જીવનપંથ ઉજાળ’-બને સૂત્રોમાં એક સહિયારું તત્ત્વપ્રકાશ છે; જે **જ્યોત** દ્વારા દર્શાવાય છે. જ્યોત-તપ, પ્રકાશ, જંખના, જ્ઞાન અને દર્શનનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના દ્વાર શિક્ષણ મેળવવા હૃદ્યુક પ્રત્યેક વ્યક્તિ માટે ખુલ્લા છે. સ્થળ, સમય અને વયની મર્યાદાઓથી મુક્ત એવા આ વિદ્યાધામમાં પ્રત્યેક વ્યક્તિ શિક્ષણ મેળવી શકે છે અને ‘Education for All’ સૂત્રનું વાસ્તવમાં પરિપાલન થાય છે. આ સૂત્ર યુનિવર્સિટીની મુદ્રા સાથે યથાયોગ્ય સ્થાન પામ્યું છે.

યુનિવર્સિટીના ઉદેશો:

- અત્યાધુનિક સંચારમાધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાનસંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચશિક્ષણ કેતે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક ભાગખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

યુનિવર્સિટીની વિશિષ્ટતાઓ:

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશી દ્વારા વર્ષ 1994થી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. આ યુનિવર્સિટીમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક તથા વિવિધ વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે અને વર્ષમાં બે વાર વિવિધ પ્રવેશ/પરીક્ષાની કામગીરી પણ કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા દર વર્ષ વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી એનાયત કરવામાં આવે છે. રાજ્યની વિવિધ ગ્રાન્ટ-ઇન-એફર્ડ કોલેજો/સરકારી કોલેજો/અન્ય સંસ્થાઓમાં યુનિવર્સિટીના અભ્યાસકેન્દ્રો ચલાવવામાં આવે છે અને યુનિવર્સિટી દ્વારા માર્ગદર્શન/પરામર્શનની વ્યવસ્થા આ અભ્યાસકેન્દ્રોમાં કરવામાં આવેલ છે.

- ગુણવત્તાયુક્ત ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા માટે અનુકૂળ સમયે અને ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરવાની સગવડ.
- શહેર કે અંતરિયાળ ગામડામાં રહેતા સૌને સમાન ધોરણવાળું શિક્ષણ.
- જરૂરિયાત આધારિત વ્યવસાયલક્ષી અને ભાવિ કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો વિકસાવવાનો અભિગમ.
- નવોન્મેખ સભર અભ્યાસક્રમો વિકસાવવામાં પરિણામલક્ષી અભિગમ
- સ્વ-અધ્યયન માટે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળી અભ્યાસસામગ્રી.
- વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક, વહીવટી તેમજ માહિતી વિષયક સહાય માટે ‘વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ’ અંતર્ગત રાજ્યવ્યાપી અભ્યાસકેન્દ્રોનું નેટવર્ક.
- વિદ્યાર્થીઓને પોતાની ગતિએ અનુકૂળતાએ અભ્યાસક્રમપૂર્ણ કરવાની પરિવર્તનક્ષમ સુવિધા.
- દેશની અન્ય ઓપન યુનિવર્સિટીઓ સાથેનાં જોડાણોને લીધે રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય જ્ઞાન સરળ ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉપલબ્ધ કરવાની સગવડ.
- જીવંત ‘ફોન ઈન રેડિયો કાઉન્સેલિંગ’ તથા ‘સેટેલાઈટ ઓપન એન્ડ ડિસ્ટન્સ લાર્નિંગ’ દ્વારા પરામર્શનની વ્યવસ્થા.
- અત્યાધુનિક “સ્ટેટ ઓફ ધ આર્ટ” ચૈતન્ય સ્ટુડિયો દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત શ્રાવ્ય તથા દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય શૈક્ષણિક સામગ્રીનું નિર્માણ તથા ઈન્ટરનેટની મદદથી “સ્વાધ્યાય રેડિયો” અને “સ્વાધ્યાય ટેલીવિઝન” નાં માધ્યમથી પ્રસારિત આ શૈક્ષણિક સામગ્રી અને અન્ય ઉપયોગી માહિતી મોબાઈલ, ટેબલેટ, લેપ-ટોપ કે ડેસ્ક ટોપ દ્વારા કોઈપણ સમય અને કોઈપણ સ્થળે મેળવવાની સુવિધા.
- સામાન્ય વ્યક્તિને તથા વિદ્યાર્થને યુનિવર્સિટી વિષયક પ્રવેશ, પરીક્ષા આવશ્યક તમામ માહિતી પૂરી પાડતી સતત અપડેટ થતી વેબસાઈટ.
- 10+2 ઉત્તીર્ણ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાનો વિદ્યાર્થી યુનિવર્સિટીના કોઈપણ સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લઈ શકે છે.
- વિદ્યાર્થને અભ્યાસ-સંપૂર્ણ, ગુણપત્રક તથા પ્રમાણપત્ર પોતાના સરનામે મળી રહે તેવી યુનિવર્સિટી દ્વારા વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.

લક્ષ્યાંકિત જનસમૂહો

- ધોરણ 10+2 પાસ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાના વિદ્યાર્થીઓનો વિશાળ સમૂહ
- યુનિવર્સિટીમાં બાધ્ય રીતે શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓનો સમુદાય
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટીમાં નિયમિત કે એક્સ્ટર્નલ અભ્યાસ કરતાં કરતાં સમાંતર રીતે પ્રમાણપત્ર કે ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમનું શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ
- ધોરણ 12માં ઉત્તીર્ણ થઈને દૂરવર્તી પદ્ધતિથી વાણિજ્ય કે વિનયન શાખામાં ડિપ્લોમા કે સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ
- તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંજોગોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરે બેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને સમયની અનુકૂળતા મુજબ અભ્યાસની વ્યવસ્થા
- નોકરી-વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે અંતરિયાળ ગ્રામવિસ્તારના ઉચ્ચશિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક.
- જેલમાં સજા ભોગવતા કેટીઓ માટે અભ્યાસની તક

સંસ્થાકીય વહીવટી માળખું

ગુજરાત રાજ્યના માનનીય રાજ્યપાલશ્રી યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ છે. કુલપતિશ્રી, નિયામકશ્રીઓ, કુલસચિવશ્રી અને નાણાંઅધિકારીશ્રી યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ છે. બોર્ડ ઓફ મેનેજમેન્ટ, એક્ઝેમિક પ્લાનિંગ બોર્ડ અને નાણાં સમિતિ યુનિવર્સિટીનાં સત્તામંડળો છે. વિવિધ વિષયોની અભ્યાસ-સામગ્રીનાં આયોજન, વિકાસ અને સંશોધન માટે શૈક્ષણિક વિભાગ છે. જ્યારે પ્રવેશ, સામગ્રી વિતરણ, પ્રાદેશિક સેવાઓ અને મૂલ્યાંકન માટે વિદ્યાર્થીસેવા-વિભાગ કાર્યરત છે.

વિદ્યાર્થી સહાય વ્યવસ્થા

વિદ્યાર્થી સ્વ-અધ્યયન અભ્યાસ-સામગ્રીનો યથાર્થ ઉપયોગ કરી શકે અને જે તે પાઠ્યકમના અભ્યાસમાં ઉદ્ભબતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે તથા અનુભવી પરામર્શક દ્વારા શૈક્ષણિક સહાય તથા માર્ગદર્શન માટે રાજ્યના જુદાં જુદાં સ્થળે ફાળવવામાં આવેલા અભ્યાસકેન્દ્રોમાં સુયોગ્ય વ્યવસ્થા છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ અંતર્ગત સંબંધિત પ્રાદેશિક વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈ-મેઈલ દ્વારા સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

વર્ગીકરણ પ્રણાલી (Credit system)

સ્પે. બી. એડ્સ. બી. એડ્સ. સ્પે. એજ્યુકેશન અભ્યાસક્રમમાં ૧૫ કલાકની અધ્યયન પ્રવૃત્તિની ૦૧-કેરિટ હોય છે. ઉદાહરણ તરીકે ૦૪-કેરિટ ધરાવતા અભ્યાસક્રમને ૬૦ કલાક ફાળવવામાં આવે છે. અભ્યાસક્રમનો ભારાંક કેરિટ ગુણની પરિભાષામાં દર્શાવવામાં આવે છે. આનાથી અધ્યેતાને જે તે અભ્યાસક્રમમાં કેટલા વિદ્યાકીય કામ કરવા પડશે તે સમજવામાં મદદ મળે છે. અભ્યાસ દરમાન સ્વાધ્યાયો પૂર્ણ કરવા, સત્રાંત પરીક્ષામાં અભ્યાસક્રમના બધા વિષયો અને પ્રાયોગિક કાર્યો જાગૃતિપૂર્વક પૂરા કરવા જરૂરી છે.

યુનિવર્સિટીના સેલ અને સમિતિઓ

સેલ/સમિતિ

- એન્ટી રેગીના કમિટી
- કમિટી ફોર પ્રિવેન્શન ઓફ સેક્સ્યુલ હેરેસમેન્ટ એટ વર્ક પ્લેસ
- ગ્રીવન્સ રીએરેસ્સિસ સેલ
- વુમન્સ ડેવલપમેન્ટ સેલ (WDC)
- એસસી/એસટી સેલ

સંપર્ક

- 7434852687 E-mail : digish.vyas@baou.edu.in
7434852685 E-mail : sonal.chaudhari@baou.edu.in
9978408988 E-mail : hetal.gandhi@baou.edu.in
7434852684 E-mail : diptiba.goel@baou.edu.in
9909970298 E-mail : sanjay.patel@baou.edu.in

બેચલર ઓફ ઓઝ્યુકેશન સ્પેશયલ ઓઝ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતા અને સંમિલિત શિક્ષણ) (VI/HI/ID) બી.એડ્. સ્પે. ઓઝ્યુકેશનનાં મુખ્ય કાર્ય નીચેની બાબતોને લગતી શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવાની છે.

- વ્યવસાય તરીકે શિક્ષણની વ્યવહારક્રિયાના વિવિધ પાસાં.
- વિદ્યામૂલક અભ્યાસના વિષય તરીકે વિશિષ્ટ શિક્ષણની વિવિધ શાખાઓ.
- વિશેષ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રોમાંના શિક્ષણ અને તાલીમના કાર્યક્રમો માટે બહુવિધ માધ્યમ સંપુટનો વિકાસ.

ભાવિ યોજનાઓ :

ડી.એસ.ઈ. દ્વારા નીચેની બાબતોનું આયોજન છે.

- જેઓ વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં હાલમાં કાર્ય કરી જ રહ્યા છે તે વક્તિઓની કુશળતાઓનું સ્તર ઊંચે લઈ જવું.
- જુદી જુદી રીતની ક્ષમતા ધરાવતી વક્તિઓના પુનર્વસન અને શક્તિસિંચન માટે આંતર-વિદ્યાકીય સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો.
- આર.સી.આઈ. અને બી.એ.ઓ.યુ. વચ્ચે ભવિષ્યમાં ખાસ કરીને બીએડ્. સ્પે. ઓઝ્યુકેશન અને એના કાર્યક્રમોને વૈશ્વિક સ્તરના બનાવવાને ત્રિપદીય સહમતી ઉપર સહી થયેલી છે.

રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (આર.સી.આઈ.- ભારતીય પુનર્વસન પરિપદ)

૧૯૮૨માં સંસદે રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા એકટ પસાર કર્યો. જેની અધિસૂચના બહાર પાડી હતી અને તે જૂન ૧૯૮૮થી અસરકારક બન્યો હતો. આ ધારો આર.સી.આઈ. ઉપર નીચેની અગત્યની જવાબદારીઓ મૂકે છે.

- વિશિષ્ટ શિક્ષણ અથવા દિવ્યાંગજનના પુનર્વસન માટે જરૂરના તમામ વ્યવસાયિકો માટેનાં પાઠ્યક્રમોનું ધોરણીકરણ પુનર્વસન વ્યવસાયિકોના પ્રશિક્ષણ માટેનાં વિષયક્ષેત્ર (કોર્સસ) ચલાવવા સંસ્થાઓની માન્યતા.
- પુનર્વસનના ક્ષેત્રમાંની તમામ લાયકાત ધરાવતી વક્તિઓની કેન્દ્રીય નોંધવહી (સેન્ટ્રલ રાઇસ્ટર)ની જાળવણી. આ ધારો એવી પણ જોગવાઈ કરે છે કે કોઈપણ વ્યક્તિ માન્યતા ધરાવતી લાયકાત પ્રાપ્ત કર્યા વગર વિકલાંગજનોને સેવાઓ પહોંચાડશે

તો તેની વિરુદ્ધ પોલીસ અધિકાર (કોર્નાઈઝેબલ ઓફિન્સ)નો ગુનો દાખલ થશે. છેલ્લા વર્ષોમાં રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયાએ દિવ્યાંગજનો માટે વધુ સારા જીવનની ગુણવત્તા આપવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી છે.

રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (આર.સી.આઈ.) અને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (બીએઓયુ)ના સંયુક્ત ઉપકર્મે આ અભ્યાસક્રમનું આયોજન થશે.

પરિભાષા :

બી.એડ્. સ્પે. ઓઝ્યુકેશનના પાઠ્યક્રમોની પરિભાષા ૨૦૦૮ અને ૨૦૧૪ની યુજ્લસીની જહેરાત મુજબ હોવી જોઈએ અને નવી પરિભાષા બી.એડ્. સ્પે. ઓઝ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતાનું નામ) જેમ કે દાખલી માટે બી.એડ્. સ્પેશયલ ઓઝ્યુકેશન (VI) એટલે કે બી.એડ્. સ્પે. ઓઝ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતા) પરિભાષા થશે.

વ्यापક ઉद्देशો :

બી.એડ. વિશિષ્ટ શિક્ષણના દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યક્રમ (બી.એડ. સ્પે. એજ્યુકેશન) કાર્યક્રમ ૨૧મી સદીમાં તરતમાં આવી રહેલા માહિતી પ્રૌદ્યોગિકી કાંતિ અને વૈશ્વિકરણનાં યુગમાં શિક્ષણનાં બૃહૃદ્ભ-બોધની અંદર જ વિશિષ્ટ અને સંમિલિત શિક્ષણ માટે વ્યવસાયિકોને વિકસાવવાની નેમ રાખે છે. આ પ્રતીતિ બોધની અંદર જ કહેવાતા દિવ્યાંગજનોને જુદી જુદી રીતે ક્ષમતા ધરાવનાર તરીકે સમજવામાં આવ્યા છે અને શિક્ષણકાર્ય એ કોઈ વ્યવસાય નથી પણ એક ધ્યેય સમર્પિત કાર્ય છે એમ સમજ લેવામાં આવ્યું છે. આ કાર્યક્રમ આવશ્યક જ્ઞાન, સમજ, મનોવલણ અને કુશળતાઓ આત્મસાત કરીને તે મારફતે ઈચ્છુકોને શિક્ષક-વ્યવસાયિકો તરીકે પરિવર્તનના વાહક બનવા શિક્ષણ આપવાની અને તાલીમ આપવાની નેમ રાખે છે. શિક્ષણ અને તાલીમ તેઓને માટે કોઈપણ વિકલાંગ, જુદી રીતે સક્ષમ બાળકમાં સુષુપ્ત બુદ્ધિકૌશલ્યોને બહાર લાવવાનું શક્ય બનાવશે. તેઓનામાં શ્રેષ્ઠ અને તેવી જ રીતે સ્વતંત્રતાનો ભાવ, આત્મસન્માન અને ગૌરવનો ઘ્યાલ વિકસાવશે. માત્ર તેમને સ્વનિર્ભર કરવા માટે જ નહિ, પરંતુ તેઓની સેવાઓનો સમાજ અને રાષ્ટ્રને ફાળો આપવા માટે પણ તેમને તૈયાર કરવામાં આવશે.

કાર્યક્રમ ઉદ્દેશો :

બીએઓયુનો આ બી.એડ. સ્પે. એજ્યુકેશન કાર્યક્રમ તાલીમાર્થી શિક્ષકોને નીચેના ઉદ્દેશ હાંસલ કરવાનું શક્ય બનાવવાની નેમ રાખે છે.

- ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીક્સેટ્રો કાંતિ અને વૈશ્વિકરણના યુગમાં બાળકોને સંમિલિત અને વિશિષ્ટ શાળાઓમાં શિક્ષણ આપીને પ્રવર્તમાન અને નવા ઊભરતા ભારતીય સમાજમાં પરિવર્તનના વાહક તરીકે વિશિષ્ટ રીતે તાલીમ પામેલા વ્યવસાયિકોમાં તેઓની ભૂમિકાનો વ્યાપક પ્રતીતિ- બોધ વિકસાવવો.
- કહેવાતા ‘વિકલાંગજન’ને જુદી રીતે ક્ષમતા ધરાવનારા તરીકે સમજવા અને તેઓનામાં સ્વતંત્રતા, આત્મસન્માન અને ગૌરવના ભાવથી સમાજસેવા કરવા માટે તેમનામાં રહેલી સંભાવનાઓ / ક્ષમતાનો વિકાસ કરવો.
- શીખવા આવનાર દિવ્યાંગજનોના જૂથને શિક્ષણ આપવા વ્યવસાયિક કૌશલક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- સંમિલિત / સંકલિત / વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં માણખામાં વિકલાંગતા ક્ષેત્ર વિશે શીખનારાઓના વિશિષ્ટ જૂથોનાં શીખવાના અનુભવોને સંયોજિત કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ અને અભિગમોને જાણવા અને સમજવા.
- શીખવાના અનુભવોની પસંદગી અને કૌશલક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- બાળકોના સ્વભાવ અને તેઓની શીખીને, સમજવાની પ્રક્રિયા સમજવી.
- વિશિષ્ટ તાલીમાર્થીઓની શૈક્ષણિક અને વ્યક્તિગત સમસ્યાઓ હલ કરવાની કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- મૂલ્યાંકનની વિવિધ પદ્ધતિઓ અને તકનીકો તેમજ તેઓનાં ઉપયોજન વિશે જાણવું અને સમજવું.
- મૂલ્યાંકન કરવાનાં સંસાધનોની પસંદગી, વિકાસ અને ઉપયોગ માટે કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- વિવિધ, વિશિષ્ટ અથવા સંમિલિત શાળાનું સંચાલન કરવાની ક્ષમતા વિશે જાણવું, સમજવું અને તેને વિકસાવવી.
- શીખવા માટેની વિવિધ અને વિદ્યાર્થીપૂરક પ્રવૃત્તિઓનું સંયોજન કરવા કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.

સમયગાળો :

આ કાર્યક્રમની લઘુતમ મુદ્દત અઢી વર્ષ (5 સેમેસ્ટર) અને મહતમ મુદ્દત 5 વર્ષની છે.

શિક્ષણનું માધ્યમ અને પરીક્ષા :

સ્વાધ્યાયની સામગ્રી ગુજરાતીમાં ઉપલબ્ધ થશે.

- અભ્યાસલક્ષી વ્યવહાર અંગ્રેજી / હિન્દી / ગુજરાતીમાં થઈ શકશે.
- પરીક્ષા ગુજરાતી / હિન્દી / અંગ્રેજી માધ્યમમાં આપી શકાશે.

પ્રવેશ પાત્રતા :

- (A) સ્નાતક કક્ષાની પદવીમાં 50 % અથવા વિજ્ઞાન, સમાજવિદ્યા, માનવશાસ્ક્રમાં અનુસ્નાતક પદવી, એન્જિનિયરિંગ અથવા ટેક્નોલોજીમાં વિજ્ઞાન અને ગણિતમાં 55 % ગુણ અથવા તેના જેવી અન્ય લાયકાત કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ માટે જરૂરી રહેશે.
- (B) SC/ST જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે 5 % ની છૂટછાટ ગુજરાત રાજ્યના ધારા ધોરણ મુજબ આપવામાં આવશે.
- (C) ભારતીય પુનર્વસન પરિષદ (RCI)ના નિયમાનુસાર ગુણવત્તા યાદી (મેરિટલિસ્ટ)માં નીચે પ્રમાણે વિશેષ ગુણભારનો લાભ સંબંધિત ઉમેદવારને મળશે.
(1) વિકલાંગ બાળકનાં માતા-પિતા	10 ગુણ
(2) વિકલાંગ વ્યક્તિ	10 ગુણ
(3) RCI માન્ય કોઈ એક લાયકાત ધરાવનાર	10 ગુણ

નોંધ : (1) વિકલાંગતા ધરાવતા બાળકનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું.

(2) વિકલાંગ વ્યક્તિએ પોતાનું વિકલાંગતા અંગેનું તબીબી પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું.

(3) RCI માન્ય કોર્સ કર્યા અંગેનું પ્રમાણપત્ર / રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ રજૂ કરવું.

અભ્યાસક્રમ ફી :

E-PIN મૂલ્ય : 700/-

અભ્યાસક્રમ ફીના રૂ.30,000 પ્રવેશ વખતે આપવા પાત્ર

સમગ્ર અભ્યાસક્રમની ફીનું ધોરણ પ્રવેશાર્થીઓ માટે 30,000/- રહેશે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા વખતે ઉમેદવારે આ ફી ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટથી યુનિવર્સિટીમાં ભરવાની રહેશે. પ્રવેશ વખતે પૂરેપૂરી ફી ન ભરનારને પ્રવેશ મેળવવાનો હક રહેશે નહીં. એક વખત પ્રવેશ લીધા પછી કોઈપણ સંજોગોમાં ફી પરત કરવામાં આવશે નહીં.

2.1 અભ્યાસક્રમનું માળખું

દૂરવર્તી શિક્ષણની પદ્ધતિમાં બી.એડ. ર્પેશ્યલ એજ્યુકેશનનો કાર્યક્રમ 26 વિષયક્ષેત્રોનો બનેલો હશે. 19 સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર અને 7 પ્રાયોગિક વિષયક્ષેત્ર. સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક વિષયક્ષેત્રોના ઘટકો નીચે મુજબ જૂથ એ થી જૂથ એફ હેઠળ આપેલાં છે.

□ જૂથ એ : અધ્યાપનશાની પાયાની સૈદ્ધાંતિક સમજ (કોર પેડાગોગી થિયરી કોર્સીસ)

નીચેના બધા જ (ત્રણ) અધ્યાપનશા વિષયક્ષેત્ર ફરજિયાત છે.

એસ ઈ સી પી (એ-1)	01	- માનવીય વૃદ્ધિ અને વિકાસ	(સેમેસ્ટર-1)
એસ ઈ સી પી (એ-2)	02	- સમકાળીન ભારત અને શિક્ષણ	(સેમેસ્ટર-1)
એસ ઈ સી પી (એ-3)	03	- અધ્યયન, અધ્યાપન અને મૂલ્યાંકન	(સેમેસ્ટર-2)

□ જૂથ બી : સામાન્ય સમાવિષ્ટ - આધારિત પદ્ધતિ પ્રણાલી (મેથડોલોજી) સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્રો

વિદ્યાર્થીઓએ નીચેના બે પેટાજૂથોમાંથી દરેકમાંથી એકની પસંદગી કરીને કોઈપણ બે વિષયક્ષેત્ર અધ્યયન માટે નક્કી કરવાના રહેશે.

પેટા જૂથ (એ-4)

બી - 1 - નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષયક્ષેત્ર (સેમેસ્ટર - 2)

એસ ઈ સી એમ	01	- વિજ્ઞાનનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	02	- ગણિતનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	03	- સમાજવિદ્યાનું શિક્ષણકાર્ય

પેટા જૂથ (એ-5)

બી - 2 - નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષયક્ષેત્ર (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ સી એમ	04	- હિન્દીનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	05	- અંગ્રેજીનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	06	- ગુજરાતીનું શિક્ષણકાર્ય

□ જૂથ સી - કોસ ડિસેબિલિટી અને સંભિલિત શિક્ષણ (ફરજિયાત)

એસ ઈ સી ડી (બી-6)	01	- સંભિલિત શિક્ષણ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ સી ડી (બી-7)	02	- સંવેદનાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)
એસ ઈ સી ડી (બી-8)	03	- જ્ઞાનતંત્રની વિકાસાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)
એસ ઈ સી ડી (બી-9)	04	- લોકોમોટર અને બહુવિધ વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)

□ જૂથ ડી - કૌશલ્ય આધારિત પૈકાપિક અભ્યાસક્રમ

બી - 10 - કોસ ગીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ (સેમેસ્ટર-4)

નીચેનામાંથી કોઈપણ એકની પસંદગી કરવાની રહેશે.

એસ ઈ એસ બી (બી-10) એ - સલાહ અને માર્ગદર્શન

એસ ઈ એસ બી (બી-10) બી - સમુદ્દ્રાય આધારિત પુનર્વસન

બી - 11 - વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર (સેમેસ્ટર-5)

વિદ્યાર્થીઓએ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર મુજબ કોઈપણ એકની પસંદગી કરવાની રહેશે.

એસ ઈ ડી એસ-06 એ - ઓરીએન્ટેશન અને મોબીલીટી

એસ ઈ ડી એસ-07 બી - પ્રત્યાયનના વિકલ્પો

એસ ઈ ડી એસ-10 સી - વ્યાવસાયિક તાલીમ, સંકમણ અને નિયુક્તિ

□ જૂથ - ઈ - વિકલાંગતા ક્ષેત્રોમાં વિશિષ્ટીકૃત સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર (ફરજિયાત)

પસંદગી કરીને અધ્યયન માટે નક્કી કરવા નીચેના વિશિષ્ટીકૃત પ્રવાહો (પેટા જૂથ - ઈ-1, ઈ-2 અથવા ઈ-3 માંથી કોઈપણ એક પ્રાપ્ય થશે.)

વિશિષ્ટતા પેટા જૂથ (ઈ - 1) દર્શિકાતિ (VI)

એસ ઈ એસ વી (સી-12) આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ (સેમેસ્ટર - 2)

એસ ઈ એસ વી (સી-13) અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ એસ વી (સી-14) હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ એસ વી (સી-15) પ્રોઘોગિકી અને દિવ્યાંગતા (સેમેસ્ટર - 4)

એસ ઈ એસ વી (સી-16) મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક સમસ્યાઓ (સેમેસ્ટર - 4)

પેટા જૂથ (ઈ - 2) શ્રવણક્ષતિ (HI)

એસ ઈ એસ એચ (સી-12) આકારણી એ જરૂરિયાતોની ઓળખ (સેમેસ્ટર - 2)

એસ ઈ એસ એચ (સી-13) અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ એસ એચ (સી-14) હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ એસ એચ (સી-15) પ્રોઘોગિકી અને દિવ્યાંગતા (સેમેસ્ટર - 4)

એસ ઈ એસ એચ (સી-16) મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક સમસ્યાઓ (સેમેસ્ટર - 4)

પેટા જૂથ (ઈ - 3) બૌદ્ધિકક્ષમતા (ID)

એસ ઈ એસ એમ (સી-12)	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ એસ એમ (સી-13)	અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એમ (સી-14)	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એમ (સી-15)	પ્રોઘોગિકી અને દિવ્યાંગતા	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ એસ એમ (સી-16)	મનોસામાજિક અને કૌદુર્યિક સમસ્યાઓ	(સેમેસ્ટર - 4)

□ જૂથ એક - વ્યવસાયિક ક્ષમતાઓની વૃદ્ધિ (ફરજિયાત)

એસ ઈ પી સી A/B/C (ડી-17)	વાંચન અને તેની લેખિત અભિવ્યક્તિ	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ પી સી (ડી-18)	શિક્ષણમાં નાટ્ય અને કલા	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ પી સી (ડી-19)	સંશોધન અને આંકડાશાસ્ત્ર	(સેમેસ્ટર - 5)

□ જૂથ જી - દિવ્યાંગતા ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ પ્રેક્ટિકલ

કોસ ડિસેબીલિટી અને સંભિલિત શિક્ષણ (SECD-02)	(સેમેસ્ટર - 1)
વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર (SEDS-01)	(સેમેસ્ટર - 3)

□ જૂથ એચ - સ્કુલ ઇન્ટરન્શીપ

F1 - મુખ્ય દિવ્યાંગતા ઇન્ટરન્શીપ	(સેમેસ્ટર - 4)
F2 - અન્ય દિવ્યાંગતા ઇન્ટરન્શીપ	(સેમેસ્ટર - 5)
F3 - સંભિતિ શાળા ઇન્ટરન્શીપ	(સેમેસ્ટર - 5)

સેમેસ્ટર મુજબ અભ્યાસક્રમનું માળખું અને મૂલ્યાંકન યોજના

સેમેસ્ટર - 1

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંઝા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	કેન્દ્રિત	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈસીપી-01	એ-1	માનવીય વૃદ્ધિ અને વિકાસ	4	60	20	80	100
2.	એસઈસીપી-02	એ-2	સમકાળીન ભારત અને શિક્ષણ	4	60	20	80	100
3.	એસઈસીડી-02	બી-7	સંવેદનાત્મક વિકલાંગતાનો	2	30	10	40	50
4.	એસઈસીડી-03	બી-8	જ્ઞાનતંત્રની વિકાસાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	2	30	10	40	50
5.	એસઈસીડી-04	બી-9	લોકોમોટર અને બહુવિધ વિકલાંગતાનો પરિચય	2	30	10	40	50
6.	એસઈસીડી-02	ઈ-1(એ) પ્રેક્ટિકલ	કોસ ડિસેબીલિટી અને સંભિલિત શિક્ષણ	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 2

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંશા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈસીપી-03	એ-3	અધ્યયન, અધ્યાપન અને મૂલ્યાંકન	4	60	20	80	100
2.	એસઈસીએમ 1-2-3	એ-4	વિજ્ઞાન, ગણિત અને સમાજવિદ્યા	4	60	20	80	100
3.	એસઈસીડી-01	બી-6	સંમિલિત શિક્ષણ	2	30	10	40	50
4.	એસઈએસવી/એચ/એમ (VI/HI/ID)	સી-12	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	4	60	20	80	100
5.	એસઈડીએસ-01	દ્ધ-2(1) પ્રેક્ટિકલ	વિશેષ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 3

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંશા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈસીએમ 4,5,6	એ-5	હિન્દી, અંગ્રેજી અને ગુજરાતી	4	60	20	80	100
2.	એસઈએસવી/એચ/એમ (VI/HI/ID)	સી-13	(VI) અભ્યાસકમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન (HI) અભ્યાસકમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન (MR) અભ્યાસકમની રૂપરેખા, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન	4	60	20	80	100
3.	એસઈએસવી/એચ/એમ (VI/HI/ID)	સી-14	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	4	60	20	80	100
4.	એસઈડીએસ-02 (VI/HI/ID)	દ્ધ-2(2) પ્રેક્ટિકલ	વિશેષ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	4	120	-	-	100
				16	300	60	240	400

સેમેસ્ટર - 4

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંશા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈએસબી-05 (GC/CBR/ICT)	બી-10	કોસ ડિસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ	4	60	20	80	100
2.	એસઈએસવી/એચ/એમ (VI/HI/ID)	સી-15	(VI) ટેક્નોલોજી અને ક્ષતિ (HI) ટેક્નોલોજી અને ક્ષતિ (MR) ટેક્નોલોજી અને ક્ષતિ	4	60	20	80	100
3.	એસઈએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-16	મનો-સામાજિક અને કૌટુંબિક સમસ્યાઓ	2	30	10	40	50
4.	એસઈડીએસએસ(એ) (VI/HI/ID)	એફ-1 પ્રેક્ટિકલ	મુખ્ય વિકલાંગતામાં વિશિષ્ટ શાળામાં પ્રેક્ટિકલ	2	30	10	40	50
5.	એસઈઈપીસી (RRT-01)	ડી-17	વાંચન અને તેની લેખિત અભિવ્યક્તિ	2	30	10	40	50
6.	એસઈઈપીસી (DAE-02)	ડી-18	શિક્ષણમાં નાટ્ય અને કલા	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 5

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંશા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈડીએસ - 06	બી-11	વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	2	30	10	40	50
2.	એસઈઈપીસી-03 (બી.આર.)	ડી-19	સંશોધન અને આંકડાશાસ્ત્રનો પાયાનો અત્યાસ	2	30	10	40	50
3.	એસઈસીડી	ઈ-1(બી) પ્રેક્ટિકલ	કોસ ડિસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ	4	120	-	-	100
4.	એસઈડીએસએસ(બી) (VI/HI/ID) (ODS)	એફ-2 પ્રેક્ટિકલ	અન્ય વિકલાંગતામાં વિશિષ્ટ શાળામાં પ્રેક્ટિકલ	4	120	-	-	100
5.	એસઈઆઈએસ (VI/HI/ID)	એફ-3 પ્રેક્ટિકલ	સંમિલિત શાળામાં પ્રેક્ટિકલ	4	120	-	-	100
				16	420	20	80	400

2.2 સંપર્ક કાર્યક્રમ

જે ઉમેદવારની બી.એડ્. સ્પેશિલ એજ્યુકેશન પ્રોજેક્ટ વર્ક મ્રવેશ માટે પસંદગી કરવામાં આવી હોય તે મણે પોતાના અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશની નોંધણી અને પ્રવેશાર્થી પ્રવેશાદાતા પરસ્પર પરિચય, સ્વાધ્યાયની સામગ્રીઓ અને પ્રત્યક્ષ સંપર્કના કાર્યક્રમો મેળવવા માટે રૂબરૂમાં હાજર થવાનું રહેશે. અભ્યાસકેન્દ્રનાં સંકલનકર્તા (કોઓર્ડિનેટર) તરફથી પરેપૂરા શૈક્ષણિક કાર્યસત્ર માટે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક કાર્યક્રમોની પ્રવૃત્તિઓનું કેલેન્ડર પૂરું પાડવામાં આવશે. કાર્યસોંપણી અને પ્રોજેક્ટ વર્ક કાર્યની ફાળવણી સહિત બન્ને સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક વિષય ક્ષેત્રોના દરેક કાર્યસત્રનું તેમજ કસોટીઓનું કાર્યક્રમ સમયપત્રક અભ્યાસકેન્દ્રના સંકલનકર્તા નક્કી કરશે એ ઉમેદવારોને તે ઉપલબ્ધ કરાવશે.

સંપર્ક કાર્યસત્રનું સમયપત્રક

ઘટકો	કામના કલાકો	સેમેસ્ટર 1	સેમેસ્ટર 2				સેમેસ્ટર 4	સેમેસ્ટર 5
			સેમેસ્ટર 2	સેમેસ્ટર 3	સેમેસ્ટર 4	સેમેસ્ટર 5		
1. સામાન્ય પ્રવેશાર્થી પ્રવેશાદાતા પરસ્પરસ પરિચય અને ઓપ તાલીમ	25	5	5	5	5	5	6	
2. જૂથ એ થી એફ સૈદ્ધાંતિક વિષય ક્ષેત્રોનો પરિચય - ચર્ચાસ્પષ્ટીકરણ અને કાર્યસોંપણીની ફાળવણી પ્રાયોગિક હાર્ડસમાન તાલીમ 1. શિક્ષણકાર્ય પ્રોક્રિટકલમાં મહત્વની તાલીમ 2. કાર્યાનુભવ હુરે / કળા શિક્ષણ 3. મનોવિજ્ઞાન પ્રાયોગિક કાર્ય 4. સહઅભ્યાસ અને બાધ અભ્યાસક્રમ પ્રવૃત્તિઓ 5. કમ્પ્યુટરની પાયાની તાલીમ	35	7	7	7	7	7		
3. મૂળભૂત પાયો : અનુકૂલન કુશળતાઓ અને સહાયક સાધનો-ઉપકરણ વિશિષ્ટીકરણ	30	-	15	5	5	5		

	ઘટકો	કામના કલાકો	સેમેસ્ટર 1	સેમેસ્ટર 2	સેમેસ્ટર 3	સેમેસ્ટર 4	સેમેસ્ટર 5	
5.	બિનવિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય એસઈટીજી-01 (વિજ્ઞાન, ગણિત સામાજિક વિજ્ઞાન) શિક્ષણ કાર્ય (પ્રોક્ટિકલ) એસઈટીજી- 02 (હિન્ડી, અંગ્રેજી, ગુજરાતી ભાષા) શિક્ષણકાર્ય વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય એસઈટીબી-01 સંભિલિત શાળામાં વિશેષ શિક્ષણમાં શિક્ષણકાર્ય (પ્રોક્ટિકલ) એસઈટીવી/એચ/ ઓમ-01 વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય (પ્રોક્ટિકલ)	10 40		5 6	5 6	- 6	- 16	
			140	18	38	28	23	33

□ સ્વાધ્યાયની છપેલી સામગ્રી

સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્રમાં સમાવેશ થતી સ્વાધ્યાયની છાપેલી સામગ્રી ઘટકોનાં સ્વરૂપમાં અને પ્રાયોગિકમાં સમાવેશ થતી સ્વાધ્યાયની છાપેલી સામગ્રી નિયમ પુસ્તિકાઓના સ્વરૂપમાં પૂરી પાડવામાં આવશે.

□ શ્રાવ્ય અને દેશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો

શ્રાવ્ય અને દશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો પૂરક છે અને તે સ્પષ્ટીકરણ અને સમજવાના મહત્વના ઉપકરણો તરીકે છે. આનો ઉપયોગ સંપર્ક કાર્યસત્રો દરમિયાન જ્યારે જ્યારે આવશ્યક હશે ત્યારે કરવામાં આવશે.

□ એસાઈન્મેન્ટ અને પ્રોજેક્ટ વર્ક અહેવાલ

આ પહેલાં દર્શાવવામાં આવેલું છે કે દરેક સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર માટે ઓસાઈન્મેન્ટ અને પ્રોજેક્ટ વર્ક અહેવાલ સંપૂર્ણ કર્યા પછી નિયત કરેલ સમયમર્યાદામાં અભ્યાસ કેન્દ્રને સુપરત કરવાના રહેશે. સમયમર્યાદા પછી સૌંપવામાં આવેલ ઓસાઈન્મેન્ટ અને પ્રોજેક્ટ વર્કને કેટિટ નહીં મળે.

સંપર્કસત્તો દરમિયાન સૈદ્ધાંતિક એ પ્રાયોગિક કસોટીઓ લેવામાં આવશે.

□ સેમેસ્ટરની સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા

બી.એડ. સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશનમાં નોંધાયેલ દરેક વિદ્યાર્થી દર છ (6) મહિને પરીક્ષામાં નીચેની શરતોને આધીન બેસવાને પાત્ર રહેશે.

1. વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસકેન્દ્રમાં યોજેલા નિયત કરેલ સંપર્ક વર્ગના ઓછામાં ઓછા 80 % હાજરી આપેલ હોય.
2. કાર્યક્રમ માટેની તમામ આવશ્યકતાઓ પરિપૂર્ણ કરેલ હોય.
  - ◆ બિન - વિકલાંગતા ક્ષેત્ર અને વિકલાંગતા ક્ષેત્ર એ બંનેમાં પ્રાયોગિક તાલીમ લીધી હોય.
  - ◆ નિયત કરેલ સંખ્યામાં એસાઈન્ફેન્ટ પૂરાં કરેલ હોય અને કેન્દ્ર પર જમા કરાવેલ હોય, જેમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે.
  - ◆ સંપર્ક કાર્યક્રમો દરમિયાન લેવામાં આવેલી સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક કસોટીઓમાં સક્રિયતા.
  - ◆ પ્રોજેક્ટ વર્ક સંપન્ન કરેલ હોય અને અહેવાલ સુપરત કરવામાં આવેલ હોય.
  - ◆ બે સ્વૈચ્છિક શાળા વિષયોમાં અને પસંદ કરેલા વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં નિયત કરેલી સંખ્યાના ટીચિંગ પ્રેક્ટિસ - પાઈ પૂરા કરેલ હોય.
3. વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ગેરશિસ્ટનું ફૂત્ય કર્યું ન હોવું જોઈએ.
4. ઉપરની નિયત થયેલી શરતો પૂર્ણ કરેલ હોય તે વિદ્યાર્થીએ જ પરીક્ષામાં બેસવાની પરવાનગી આપવાનું શક્ય બનશે.
5. વિદ્યાર્થીએ પોતાના ઓળખપત્ર અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી મેળવી લેવાના રહેશે.

□ પરીક્ષા તારીખ

કાર્યક્રમ આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ થયા પછી વિશ્વવિદ્યાલય દર સેમેસ્ટરના અંતે પરીક્ષાઓની તારીખ જાહેર કરશે.

સફળ ઉમેદવારોનું વર્ગીકરણ

Letter Grade	Qualitative Level	Grade Point Average	Percentage Equivalent	Classification of Final Result
O	Outstanding	8.5-10.00	Above 85 (85-100)	First Class with
A+	Excellent	7.0-8.49	70.00-84.99	Distinction
A	Very Good	6.0-6.99	60.00- 69.99	First Class
B+	Good	5.5-5.99	55.00-59.99	Higher Secnond Class
B	Fair/	5.0-5.49	50.00- 54.99	Second Clss
C	Satisfactory	4.0-4.99	40.00- 49.99	Pass Class
D	Dropped/Fail	Below 4.0	Below 40	Droped?

□ અસફળ ઉમેદવારો માટે જોગવાઈ

જે ઉમેદવારોને નાપાસ જાહેર કરવામાં આવ્યા હોય તેઓએ તેના જે વિષયક્રોના ઘટકો (કંપોનન્ટ્સ)માં નાપાસ થયા હોય તે બધામાં બેસવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે. પરંતુ સમગ્ર કોર્સનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વિદ્યાર્થીએ નવેસરથી પ્રવેશ મેળવવાનો રહેશે અને કોઈ પણ કેટિડ આગાળ બેંચવામાં આવશે નહિ.

□ રિ - ચેકિંગ

ઉમેદવાર પરિણામની જાહેરાત પછી ગ્રીસ દિવસની અંદર જ નિયત કરેલા નમૂનાપત્રકમાં કાર્યક્રમનાં વધુમાં વધુ બે વિષયક્ષેત્રોમાં રિ-ચેકિંગ માટે અરજ કરી શકે છે.

□ વધારાના વિશિષ્ટીકરણ માટે લાયકાત પ્રાપ્ત કરવી.

આ કાર્યક્રમમાં એક નિશ્ચિત વિશિષ્ટીકૃત ક્ષેત્રમાં સફળ થયેલા ઉમેદવારને વધારાના વિશિષ્ટીકરણો માટે પરવાનગી આપવામાં આવશે અને કોઈ એક વધારાનું વિશિષ્ટીકરણ મેળવવા માટે ઉમેદવારે લઘુત્તમ બધાં મળીને એકંદર કુલના 50 % સાથે જરૂરી વિશિષ્ટીકૃત કાર્યક્રમ પાસ કરવા માટેની તમામ આવશ્યકતાઓ પરિપૂર્ણ કરવાની રહેશે.

□ નોંધાયેલ વ્યવસાયિક શિક્ષક તરીકે આર.સી.આઈ. પ્રમાણપત્રીકરણ :

આ બી.એડ. સ્પેશયલ એજ્યુકેશન કાર્યક્રમ જે બીએઓયુ અને આર.સી.આઈ. દ્વારા સંયુક્ત રીતે ઘડવામાં આવ્યો છે તે તેના સફળ ઉમેદવારો માટે વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરવાને રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા પાસેથી નોંધાયેલ વ્યવસાયિક પ્રમાણપત્ર (રજિસ્ટર્ડ પ્રોફેશનલ સર્ટિફિકેટ) મેળવવાનું શક્ય બનાવશે. આ માટે વિદ્યાર્થીઓએ આર.સી.આઈને સીધી અરજ કરવાની રહેશે.

અધિક સૂચના

બી.એડ. સ્પેશયલ એજ્યુકેશન કાર્યક્રમ સંબંધિત કોઈ પણ માહિતી જેવી કે પ્રવેશ માટે જાહેરાત, પ્રવેશ માટે પસંદગી, સંપર્ક કાર્યક્રમ, પરીક્ષાની તારીખ, પરીક્ષાના પરિણામ માટે બીએઓયુની વેબસાઈટ - (www.baou.edu.in)ની મુલાકાત લેવી.

નીચેની બાબતો માટે અભ્યાસક્રિયનો સંપર્ક કરો :

- ◆ બી.એડ. સ્પેશયલ એજ્યુકેશન કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા અને પસંદગી પામેલાં વિદ્યાર્થીનું ઓળખપત્ર મેળવવા માટે.
- ◆ સંપર્ક કાર્યક્રમના સમયપત્રક (શિડચુલ્સ)
- ◆ નિયત સમયમર્યાદામાં એસાઈનમેન્ટ મેળવવા તથા જમા કરાવવા.
- ◆ પરીક્ષા સંબંધિત પૂછપરછ
- ◆ પરીક્ષામાં બેસવા હોલ ટિકિટ (Hall Ticiket)
- ◆ સમયે સમયે વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી તમામ અધિસૂચનાઓ.
- ◆ કોઈ પણ શૈક્ષણિક / વહીવટી સમસ્યાના સમાધાન માટે
- ◆ નિયત સમયમર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્ય મેળવવા તથા જમા કરાવવા.

□ અનામત :

વિશ્વવિદ્યાલય આ કાર્યક્રમ માટે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત આદિજાતિઓ, અન્ય પદ્ધતાની વર્ગો લશ્કરી/લશ્કરી સહાયક દળોના પાલ્ય અને વિકલાંગતા ધરાવતા ઉમેદવારો માટે રાજ્ય સરકારના નિયમો અનુસાર બેઠકો અનામત રાખવામાં આવશે.

□ અનામત અને ઓપન બેઠકો :

1. અનુસૂચિત જાતિ (SC)	- 07 ટકા
2. અનુસૂચિત જનજાતિ (ST)	- 15 ટકા
3. સામાજિક-આર્થિક પદ્ધતાની વર્ગ (SEBC)	- 27 ટકા
4. બિન અનામત (OPEN)	- 51 ટકા
5. આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ (EWS) (બિન અનામત)	- 10 ટકા (વધારાની સીટ)*

□ વિકલાંગ / અંધ ઉમેદવાર માટે

- (અ) વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે કુલ બેઠકોની 3 ટકા બેઠકો ફાળવવામાં આવશે તે પૈકી 1 ટકા અંધ ઉમેદવારો માટે ફાળવવામાં આવી છે. પરંતુ આ 3 ટકા ઓપન બેઠકો, એસ.સી., એસ.ટી., સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પદ્ધતાની વર્ગમાં સમાવી લેવામાં આવી છે. બિનઅનામતમાં આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ (EWS) એટલે બિન અનામતની કુલ ટકાવારી $51\% + 10\%$ (EWS) કુલ 61% રહેશે.
- (બ) વિકલાંગ કક્ષાનો લાભ લેવા ઈચ્છનાર ઉમેદવારોને સિવિલ સર્જનનું ફોટો સાથેનું પ્રમાણપત્ર અરજીપત્રક સાથે અચૂક જોડવાનું રહેશે.

□ પ્રવેશ યાઈઓની કાયદેસરતા :

જે ઉમેદવારોને પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હોય તેઓએ વિશ્વવિદ્યાલયે સ્પષ્ટ કરેલી નિયત તારીખ જે લાગતા વળગતા અભ્યાસકેન્દ્રને જણાવી હશે તે દિવસે અથવા તેપહેલા જોડાઈ જવું, માહિતી સમયસર મેળવવા માટે અરજ કરનારાઓએ સંબંધકર્તા અભ્યાસકેન્દ્રના સંપર્કમાં રહેવું જોઈએ.

જો ઉમેદવારોની પહેલી પસંદગીના અભ્યાસકેન્દ્રમાં કાર્યક્રમ માટેની નિયત કરેલી લઘુતમ સંખ્યાના ઉમેદવારો ઉપલબ્ધ ન હોય તો તેઓએ વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા સોંપવામાં આવેલા એક અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ લેવાનો જરૂરી રહેશે. ઉમેદવાર વિશીષ્ટીકરણનું જુદું ક્ષેત્ર જે તે તે જ શહેરના એક અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ લેવાનો જરૂરી રહેશે. ઉમેદવાર વિશીષ્ટીકરણનું જુદું ક્ષેત્ર જે તે જ શહેરના અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રાય હોઈ શકે છે તેમાં એવી શરતને આધીન વિકલ્પ તરીકે પસંદ કરી શકે છે કે સંબંધકર્તા વિશીષ્ટીકરણમાં તે કેન્દ્રમાં બેઠકો પ્રાય હોય.

જો તમે હવે પછીના તરતના કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ લેવા માંગતા હોવ તો તેઓએ હવે પછીના તરતના જ વર્ષમાં નવેસરથી અરજ કરવાની રહેશે અને પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવાનું રહેશે.

□ અપૂર્ણ અને મોડી અરજુઓ :

અપૂર્ણ અને મોડાં અરજીપત્રકો / પુનઃ નોંધણી પત્રકો હોય, વિષય ક્ષેત્રો ખોટાં હોય વિકલ્પ અથવા સ્વૈચ્છિક પસંદ

* શિક્ષણ વિભાગના પત્ર ક્રમાંક : પરચ/૧૦૧૮/૮૦૫/ખ તા. ૦૬-૦૭-૨૦૧૮

કરવાના વિષય હોય, ખોટી માહિતી પૂરી પાડી હોય તો સંબંધકર્તા ઉમેદવારને કોઈ પણ જાગ્ર કર્યા વગર તેઓનો ત્વરિત અસ્વીકાર કરવામાં આવશે. તેથી ઉમેદવારોને સંદર્ભ સંબંધિત ખાનાઓ કાળજીપૂર્વક ભરવાની અને માગવામાં આવેલા આવશ્યક પ્રમાણપત્રોની તમામ પ્રમાણિત નકલોના બિડાણ સાથે નિયત તારીખે અથવા તે પહેલાં યુનિવર્સિટીના કાર્યાલયે રૂબરૂ અથવા ટપાલ દ્વારા મોકલવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. આ સંદર્ભમાં કોઈ પણ પત્રવ્યવહાર ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવશે નહિ.

□ ફી પરત આપવી (રિફંડ) :

કોઈ પણ ફી એકવાર ભરવામાં આવ્યા પઢી કોઈ પણ સંજોગોમાં પરત (રિફંડ) આપવામાં આવશે નહિ.

□ કાનુની અધિકાર ક્ષેત્ર :

કોઈ પણ તકરારની તમામ બાબતો માટે યુનિવર્સિટીના કુલપતિશ્રીનો નિર્ણય આખરી ગણાશે. આમ છતાં કોઈ પણ દાવો જો જરૂરી હોય તો તે મૂકવા માટેનું અધિકાર ક્ષેત્ર અમદાવાદ રહેશે.

□ અરજુપત્રક ભરવા માટે સૂચનાઓ

- ◆ તમારી પસંદગીનું અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરો (અભ્યાસકેન્દ્રોની યાદી તેમના કોડનંબર સાથે પાનાનં. 28 માં આપેલ છે.)
- ◆ અરજુપત્રક સુવાચ્ય અક્ષરોથી ભરવું
- ◆ જો તમે એકરાર નીચે સહી કરી ન હોય તો તમારી અરજની પ્રક્રિયા કરવામાં આવશે નહિ.
- ◆ સમર્થન કરતા દસ્તાવેજો સાથે સંપૂર્ણ ભરેલું અરજુપત્રક બીએઓયુને મોકલશો.

□ સામાન્ય નિયમો :

મેરિટ નક્કી કરવાની પદ્ધતિ :

આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લેવા માટે પ્રવેશ પરીક્ષામાં બેસવું ફરજિયાત છે અને પ્રવેશ પરીક્ષાના કુલ 100 ગુણમાંથી મેળવેલ ગુણ તથા ભારતીય પુનર્વસન પરિષદના નિયમાનુસાર ગણીને ગુણવત્તાક્રમ મુજબ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.

નોંધ : મેરિટ ગુણ સરખા થતા હોય ત્યાં તેવા કિસ્સામાં અગ્રતા ક્રમ નક્કી કરવા માટે ઉમેદવારની જન્મતારીખ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

□ અભ્યાસ કેન્દ્રની પસંદગી :

- (1) યુનિવર્સિટીના દ્વારા નિયત થયેલા અભ્યાસકેન્દ્રોમાં નિયત થયેલ બેઠકો પર પ્રવેશાર્થીઓને મેરિટ અનુસાર જ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.
- (2) અભ્યાસકેન્દ્રમાં અનામત બેઠકોનું પ્રમાણ જાળવવામાં આવશે.
- (3) જે- તે અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ફાળવેલ તમામ બેઠકો મેરિટ અનુસાર ભરાઈ ગયા પછી વિદ્યાર્થીઓના મેરિટના ધોરણે અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ખાલી રહેલી જગ્યામાં પ્રવેશ મેળવી શકાશે.

□ પ્રવેશ પરીક્ષાની માહિતી

- આ યુનિવર્સિટીના બી.એડ. (સ્પેશયલ એજ્યુકેશન) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા લેવામાં આવશે જેમાં આપને 100 વસ્તુલક્ષી (Objective) બહુવિકલ્પ પ્રશ્ન ધરાવતી એક પુસ્તિકા અને ઉત્તર પત્ર (OMR Sheet) પરીક્ષા ખંડમાં આપવામાં આવશે.
- પ્રશ્ન પુસ્તિકામાં હેતુલક્ષી (Objective type) પ્રકારના પ્રશ્ન હોવાથી તે પ્રશ્નના ઉત્તર શર્દી કે વાક્યોમાં લખવાના હોતા નથી પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પો આપવામાં આવશે. જેમાંનો માત્ર એક જ સાચો ઉત્તર શોધીને આપવાનો છે.

□ ઉત્તર પત્રમાં માહિતી ભરવા માટેની સૂચનાઓ :

- (1) આપનો પ્રવેશ ફોર્મનો ક્રમાંક લખો. આપની પરીક્ષા- પ્રવેશપત્રની સાથે આ નંબર મળતો આવતો હોવો જોઈએ. આપે આપનું સાચું નામ, પીન કોડ સાથેનું સરનામું, અને ઉત્તરવહી કોડ (OMR Code) આપેલી ખાલી જગ્યામાં નોંધવાનું રહેશે. આપે શાહીથી ઉત્તરપત્ર પર આપના હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધવાની રહેશે. ઉત્તરપત્ર આપેલી ખાલી જગ્યામાં નિરીક્ષકે હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધેલા છે કે નહિ તેની ચોકસાઈ કરી લેશો. આપ માત્ર વાદળી અથવા કાળી બોલપેનનો જ ઉપયોગ ઉત્તરપત્રના ઉત્તરમાં નિશાની કરવા માટે કરી શકશો.
- (2) ઉત્તરપત્ર પર કોઈ આડીઅવળી નિશાની કરવી નહીં. પ્રશ્નપત્રના ઉત્તરોની નોંધ ઉત્તરપત્રમાં કરવા માટે ફક્ત વાદળી અથવા કાળી બોલપેનનો જ ઉપયોગ કરવાનો રહેશે.
- (3) સંખ્યાદર્શક અંકમાં આપે આપનો પ્રવેશ ફોર્મ નંબર અને પરીક્ષા કેન્દ્રનો કોડ નંબર દર્શાવવાનો રહેશે. ધારો કે આપનો પ્રવેશપત્ર નંબર 8159 ઉત્તર વહી કોડ (OMR Code B) હોય અને પરીક્ષા કેન્દ્ર નંબર 05 હોય તો આ પ્રકારની માહિતી આપને આપવામાં આવેલ ઉત્તરવહીમાં દર્શાવવાની રહેશે.
- (4) દરેક પ્રશ્નની સાથે ચાર વિકલ્પો આપેલા છે જેમના ક્રમ A, B, C અને D છે. દરેક પ્રશ્નમાંથી આપ જેને સાચો વિકલ્પ માનતા હોય તેવા વિકલ્પસૂચક ક્રમ અક્ષર ધરાવતા (O)ને વાદળી અથવા કાળી બોલપેન વડે સંપૂર્ણ કાળો બનાવી દો.
- (5) એક પ્રશ્નના બે ઉત્તરો આધ્યા હશે તો કોઈ ગુણ મળશે નહિ. તેથી એક જ યોગ્ય ઉત્તર પસંદ કરવાનો રહેશે.
- (6) તમારે કોઈ એક પ્રશ્ન પાછળ વધુ સમય બગાડવો જોઈએ નહિ. જો તમને કોઈ પ્રશ્નઅધરો લાગે તો તેને છોડીને બીજા પ્રશ્ન તરફ ચાલ્યા જાઓ.

□ સરનામામાં ફેરફાર/ સુધારો :

સરનામામાં ફેરફાર કરવા માટે વિદ્યાર્થીએ યુનિવર્સિટીમાં તાત્કાલીક અરજી કરવાની રહેશે અને યુનિવર્સિટીના રેકર્ડ ઉપર જરૂરી ફેરફાર ન થાય ત્યાં સુધી જૂના સરનામે આવેલ ટપાલ/ સાહિત્ય મેળવવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવાની રહેશે.

□ વિદ્યાર્થી દ્વારા પત્ર વ્યવહાર :

વિદ્યાર્થીએ પોતાના અભ્યાસને લગતી કોઈ પણ બાબત અંગેનો તમામ પત્રવ્યવહાર પોતાના પૂરેપૂરા સરનામા, નોંધણી નંબર, અભ્યાસકેન્દ્રના નામ સરનામા સાથે (બી.એડ. સ્પેશયલ એજ્યુકેશન વિભાગ)ને ઉદેશીને કરવાનો રહેશે.

2.4 B.Ed. Spl. Online ફોર્મ ભરવા માટેની સામાન્ય સૂચનાઓ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર આપેલ B.Ed. Spl. ઓનલાઈન એન્ટ્રેન્સ ટેસ્ટ એપ્લીકેશન લીક પર સૂચનાઓને અનુસરીને રજીસ્ટ્રેશન કરવું અને કમબદ્ધસોપાનોમાં અરજની કાર્યવાહી પૂરી કરવી.

E-PIN લેતાં પહેલાં, ઉમેદવારે પોતાની પ્રવેશ લાયકાત ચકાસી લેવી.

Spl.B.Ed. અભ્યાસકર્મમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા પ્રવેશાર્થીએ E-PIN Generate કરી, મેળવેલ યુઝરનેઇમ-પાસવર્ડની મદદથી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર આપેલ સ્પે. બી.એડ. ઓનલાઈન એન્ટ્રેન્સ ટેસ્ટ એપ્લીકેશન લીક પર સૂચનાઓને અનુસરીને રજીસ્ટ્રેશન કરવું. અને કમબદ્ધ સોપાનોમાં અરજની કાર્યવાહી પૂરી કરવી. રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મની એન્ટ્રી Mozilla બ્રાઉઝરમાં જ કરવાની રહ્યેં. રજીસ્ટ્રેશન શરૂ કરતા પહેલા શૈક્ષણિક લાયકાત માટેનાં તથા અન્ય જરૂરી તમામ Documents સ્કેન કરી યોગ્ય Size માં સોફ્ટકોપીમાં સાથે રાખવા. પરીણિત બહેનોએ લગ્ન પછીના નામ અંગેની ગેઝેટની કોપી હોય, તો જ બદલાયેલ નામથી રજીસ્ટ્રેશન કરવું. જો તે ન હોય તો શૈક્ષણિક લાયકાત દર્શાવતી માર્કશીટમાં દર્શાવેલ નામથી જ રજીસ્ટ્રેશન કરવું. **Online Registration** કરતી વખતે કોઈ પણ પ્રકારની સમસ્યા જણાય કે ક્ષતિ થાય તા edu.baou.edu.in ઈ-મેઈલ ID પર Screen-Shot, Mobile No. User name અને Password સાથેનો ઈ-મેઈલ કરવો. થયેલ સમસ્યા જણાવવી જેથી તેનો ઉકેલ મળી શકે. **Online Registration** ની પ્રક્રિયા સરળ છે. જે સ્વયં કરવી. જરૂર લાગે તો ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ખાતે વિનામૂલ્યે **Online Registration**ની સહાય મળશે.

Step-01 :

Online Registration પર ક્લિક કરવું. જે પેજ ખુલે તેમાં સૂચના મુજબ નામ, જાતિ અને વિષયની વિગતો ભરવી. આ વિગતો એકવાર સબમીટ કર્યા પછી બદલી શકાશે નહિએ, તેથી ધ્યાનપૂર્વક લખી યુઝરનેઇમ અને પાસવર્ડ આપીને સબમીટ કરો. આપેલ મેનુમાં “Sign-in” પર ક્લિક કરી યુઝરનેઇમ અને પાસવર્ડ આપવો.

Step-02 :

Sign-in કર્યાપછી Form Entry પર ક્લિક કરી દરેક વિગત કેપિટલ લેટર્સમાં ભરવી.

Step-03 :

Upload Documents મેનુમાં જઈ નીચે મુજબમાં **Documents Upload** કરવા. ધ્યાનમાં રાખો કે Documentની Size વધુ હોય, તો તેને **Resize** કરી પછી **Upload** કરવા.

૧. પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો
૨. ઉમેદવારની સહી
૩. શાળા છોડચાનું પ્રમણપત્ર
૪. સ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (B.A./ B.COM./B.SC./B.E.)
૫. અનુસ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (M.A./M.COM./M.SC./M.E.)
૬. RCI માન્ય ડિપ્લોમા કોર્સની માર્કશીટ
૭. દિવ્યાંગ હોવા અંગેનું પ્રમણપત્ર (PH) (જો લાગુ પડતું હોય તો)
૮. દિવ્યાંગ વ્યક્તિના માતા-પિતા (જો લાગુ પડતું હોય તો બાળકનું પ્રમણપત્ર જોડવું)
૯. કાસ્ટ સર્ટિફિકેટ (SC/ST/SEBC)
૧૦. EWS સર્ટિફિકેટ (જો લાગુ પડતું હોય તો)

૧૧. રાજ્ય બહારની યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક/અનુસ્નાતકની પદવી મેળવનાર પ્રવેશાર્થીઓએ પ્રવેશ મેળવતા પહેલા (કાઉન્સેલિંગના સમય) જે યુનિવર્સિટીમાંથી પદવી મેળવેલ હોય તે યુનિવર્સિટીનું ખરાઈ / માઈગ્રેશનનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે. જે ઉમેદવારો ખરાઈ / માઈગ્રેશનનું પ્રમાણપત્ર રજૂ નહીં કરી શકે તો તેઓને પ્રવેશનો હક રહેશે નહિએ.

Step-04:

ડોક્યુમેન્ટ અપલોડ કર્યા બાદ પ્રવેશાર્થીને સ્ક્રીન પર પોતાના ભરેલ ફોર્મની વિગત જોવા મળશે. જો તેમાં સુધારો કે ક્ષતિ જણાય તો નીચે આપેલ 'Edit Option' પર કલીક કરી સુધારો કરવાનો રહેશે તેમજ જો ક્ષતિ ન જણાય તો 'Final Admission Submission' પર કલીક કરવાનું રહેશે. જે કરવાથી પ્રવેશાર્થીનું e-Admission Form PDF માં જનરેટ થશે. જેને પ્રિન્ટ કરી પ્રવેશાર્થીએ નીચે મુજબના ડોક્યુમેન્ટ અટેચ કરી પસંદ કરેલ સ્ટડી સેન્ટર પર આપેલ સમય મર્યાદામાં જમા કરાવવાનું રહેશે.

Step-05:

પ્રિન્ટ કરેલ ફોર્મની સાથે ઉપર જણાવેલ તમામ ડોક્યુમેન્ટ્સની Self-attested (સ્વયં પ્રમાણિત) કરી, કોપીનું બીડાણ કરી ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ ખાતે સ્વખર્યે પ્રવેશ વિભાગમાં રૂબરૂ અથવા રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી સમયસર પહોંચે તે રીતે મોકલી દેવું. RCI માન્ય અભ્યાસક્રમનું ગુણપત્રક, ગ્રેજ્યુએટ, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ માર્કશીટ જાતિનું પ્રમાણપત્ર, દિવ્યાંગ(PH 60% વિકલાંગતાનું) પ્રમાણપત્ર, LC વગેરે સાથે બીડાણમાં મૂકવા. પ્રવેશ, પરીક્ષા અને અન્ય સૂચનાઓ માટે નિયમિત રીતે યુનિવર્સિટી વેબસાઈટ www.baou.edu.in જોવા વિનંતી.

બીએઓયુ અને આરસીઆઈ વચ્ચે શૈક્ષણિક સમજૂતી

BAOU તથા RCI દ્વારા વિકલાંગતા ધરાવતા ઉમેદવારો માટે ઉચ્ચશિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ માટેની સંભાવનાઓ સાકાર કરવાના પ્રયત્નો થશે. વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચશિક્ષણથી અભિમુખ કરવાના પ્રયાસો, પ્રોત્સાહન અને તેમનું સશક્તિકરણ દ્વારા બી.એડ. સ્પે. એજ્યુકેશન વિષયક વિદ્યાશાખામાં આવશે. અભ્યાસક્રમોની ગુણવત્તા તથા અધિકૃતતા વિશે સહયોગપૂર્વક કામગીરી કરશે અને સઝણ નીવડેલા તાલીમાર્થાઓને પ્રમાણિત કરવાની કામગીરી કરશે. આરસીઆઈ બીએઓયુને દૂરવર્તી શિક્ષણ માર્ફતે વિશિષ્ટ શિક્ષણ અને પુનર્વસન કાર્યક્રમો માટેના રાષ્ટ્રીય સંસાધન કેન્દ્ર (નેશનલ રિસોર્સ સેન્ટર) તરીકે માન્યતા આપે છે. આરસીઆઈ બીએઓયુ અને અભ્યાસક્રમોને તકનીકી તજશીતા પૂરી પાડશે.

શિક્ષણ વિદ્યાર્થી (School of Education)

- (૧) પી.એચ.ડી. એજ્યુકેશન (Ph.D. Education)
- (૨) બી.એડ. સ્પે. એજ્યુકેશન (B.Ed. Spl. Education)
- (૩) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન (PGDDE)
- (૪) સર્ટિફિકેટ ઈન ટીચિંગ ઓફ ઇંલિશ (CTE)

2.5

સ્પેશિલ એજ્યુકેશન બી. એડ્. અભ્યાસકેન્દ્રો

Sr. No.	Center Code	Address / Co-ordinator Name
1	Ahmedabad 770101	Blind People's Association, Jagdish Patel Chowk, Surdas Marg, Vastrapur, Ahmedabad Co-ordinator : Shri Bipinbhai Maheta Phone No. : 7574877209 E-Mail : baou.770101@baou.edu.in
2	Ahmedabad 770102	B.M. Institute of Mental Health, Near Nehru Bridge, Ashram Road, Ahmedabad Co-ordinator : Dr. Rajul Mallik Phone No. : 9428361325 E-Mail : baou.770102@baou.edu.in
3	Ahmedabad 770103	Gujarat Kelvani Trust, Mangal Prabhat Building, Opp. St. Xavier High School, Mirzapur, Ahmedabad Co-ordinator : Shri Anilbhai Leuva Phone No. : 9328910920 E-Mail : baou.770103@baou.edu.in
4	Ahmedabad 770104	Training College for Teachers of the Deaf & Blind, Navrangpura, Ashram Road, Ahmedabad Co-ordinator : Smt Ilaben Panchal Phone No. : 9426407594 E-Mail : baou.770104@baou.edu.in
5	Dahod 770901	Blind Welfare Council, POB – 115, Mandav Road, Opp. Panchmukhi Hanuman Temple, Dahod Co-ordinator : Smt Radhika singh Phone No. : 9428907288 E-Mail : baou.770901@baou.edu.in
6	Bhavnagar 771201	Nataraj Research Centre & Training College, (PNR Society for Relief & Rehabilitation of the Disabled), Kalia bid, Nr. Dukhishyam bapa ashram, Bhavnagar Co-ordinator : Smt Varshaben Chavda Phone No. : 9427844550 E-Mail : baou.771201@baou.edu.in
7	Vadodara 771502	Akshar Trust, 11th Floor, Kirti Tower, Next to Kirti Mandir, Tilak Road, Vadodara Co-ordinator : Smt Hemaben Kale Phone No. : 9879455868 E-Mail : baou.771502@baou.edu.in

BACHELOR OF EDUCATION (B.Ed.- ODL)

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ માત્ર પ્રવેશ પરીક્ષામાં મેળવેલ ગુણના આધારે તૈયાર થયેલ મેરિટના ધોરણે જ આપવામાં આવશે. જે વિદ્યાર્થીઓ યુનિવર્સિટીએ નિયત કરેલાં લાયકાતના ધોરણોમાં સમાવિષ્ટ થતા હશે તેમને જ પ્રવેશ આપવામાં આવશે. તેથી કોઈપણ પ્રવેશશર્થીએ કોઈપણ ખાનગી વ્યક્તિત અથવા સંસ્થાએ આપેલાં વચ્ચનોથી ગેરમાર્ગ દોરવાઈ જવું નહીં.

(1) માધ્યમ:

બી.એડ.ના અભ્યાસક્રમનું માધ્યમ માત્ર ગુજરાતી જ રહેશે.

(2) પ્રવેશ માટેની લાયકાત :

- 1) NCTE (National Council for Teacher Education) દ્વારા માન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થામાંથી Regular Modeથી PTC, D.Ed., D.El.Ed., C.P.Ed., B.P.Ed. (સંસ્થાના NCTE કોડ નંબર સાથેનું પ્રમાણપત્ર પ્રવેશફોર્મ સાથે જોડવું) જેવો અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરેલ હોય તેવા શિક્ષક તરીકે હાલ સરકાર માન્ય પ્રાથમિક, માધ્યમિક કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં લઘુતમ બે વર્ષનો પૂર્ણ સમયની સવેતન સેવાઓ આપતા હોવા જોઈએ તેમજ UGC માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી સાયન્સ, કોમર્સ અને આર્ટ્સ વિદ્યાશાખામાં લઘુતમ 50% ગુણ અને ઈજનેરી/તકનિકી વિદ્યાશાખામાં મુખ્ય વિષય ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષયમાં 55% ગુણ સાથે સ્નાતક/અનુસ્નાતક થયેલ હોય તેવા નોકરીમાં કાર્યરત (In-Service Teachers) શિક્ષકો જ આ અભ્યાસક્રમમાં અરજી કરી શકશે. (SC/ST અને દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ મેળવવા 5% ગુણની છૂટછાટ) તેમજ પ્રવેશ પરીક્ષામાં ઓછામાં ઓછા 40% (150માંથી 60) ગુણ મેળવનાર ઉમેદવાર મેરીટ ક્રમ મુજબ પ્રવેશપાત્ર બનશે.
- 2) આચાર્ય દ્વારા અપાયેલું અનુભવનું પ્રમાણપત્ર જિલ્લા શિક્ષણ વિભાગના માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં સરકારી નોકરી કરનારે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી (DEO) પ્રાથમિકમાં નોકરી કરનારે જિલ્લા પ્રા. શિક્ષણાધિકારીશ્રી (DPEO) અથવા શાસનાધિકારીશ્રી (A.O.) દ્વારા પ્રતિહસ્તાકાર કરેલું પ્રમાણિત હોવું જોઈએ અને બિનસરકારી પ્રાથમિક, માધ્યમિક કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકે નોકરી કરનારે શાળાના નોંધણી નંબરવાળા લેટરપેડ પર પ્રિન્સિપાલ દ્વારા પ્રતિહસ્તાકાર કરેલું પ્રમાણિત હોવું જોઈએ.

(3) અભ્યાસક્રમની સમયમર્યાદા :

અભ્યાસક્રમની લઘુતમ સમયમર્યાદા બે વર્ષની રહેશે. આમ છતાં, અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવા માટેની મહત્તમ સમયમર્યાદા પાંચ વર્ષની રહેશે. જે તે પ્રવેશશર્થીએ તેનો અભ્યાસક્રમ આ સમયમર્યાદામાં પૂર્ણ કરવાનો રહેશે. ત્યારબાદ આ અભ્યાસક્રમમાં પુનઃપ્રવેશ મેળવી શકશે નહીં.

(4) પ્રવેશ પરીક્ષા :

બી.એડ.માં પ્રવેશ મેળવવા દીઘ્યતા ઉમેદવારોએ પ્રવેશ પરીક્ષામાં બેસવું ફરજિયાત છે. પ્રવેશ પરીક્ષામાં 40% એટલે કુલ ગુણ (150 માંથી 60) ગુણ મેળવનાર પ્રવેશપાત્ર બનશે.

અભ્યાસક્રમની કુલ ફી : ૨૦,૦૦૦/-

માધ્યમ : ગુજરાતી

EDUCATIONAL APPS

5 Indigenously designed android mobile educational apps for providing vital information about the university.

All apps can be downloaded from the Google Playstore at no extra cost.

Internet connection is not required once the apps are downloaded and installed.

1. Info@BAOU : It provides general information of university.
2. Courses@BAOU : It provides detailed information regarding courses offered at BAOU.
3. StudyCentre@BAOU : It provides information about location and contact details of study centres across Gujarat.
4. I Want to Study@BAOU : It provides information to identify relevant courses based on age, educational qualification of the learner.
5. Mobipedia@BAOU: It provides information related to unfamiliar terms or words as a reply SMS with minimal cost involved.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા પ્રસારિત કાર્યક્રમો ગુજરાત સરકારની ૨૪ x ૭ શૈક્ષણિક ચેનલ નંબર ૧૬ પર નિહાળો.
આ ચેનલ DD Free Dish DTH ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

આ ૧૬ ચેનલો નિહાળવા માટે સેટ-ટોપ બોક્સમાં
નીચેના પેરામીટર સેટ કરવા

Receiving Frequency: 11550 MHz

Symbol Rate: 29500 KSPS

Polarization: Horizontal

FEC: 3/4

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'JYOTIRMAY' Parisar

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Sarkhej- Gandhinagar Highway,
Chharodi, Ahmedabad,
Gujarat, Bharat, 382 481

Phone
079 29796223, 24, 25
02717 297170

E-mail
Info@baou.edu.in

Toll Free No.
1800 233 1020

www.baou.edu.in